

— наявність корупційних схем в системі управління транспортом під час організації транзитних перевезень.

Отже, утвердження України як транзитної держави безпосередньо пов'язане з приєднанням до Міжнародної конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур. Адже в положеннях цієї угоди закріплені важливі передумови такого процесу – принцип міжнародної стандартизації процедури транзиту та спрощений порядок проведення митних процедур в рамках режиму.

Література

1. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44-45, № 46-47, № 48. – Ст. 552.

2. Про транзит вантажів: Закон України із змінами від 04.07.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1172-14>. – Назва з екрану.

3. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України із змінами від 27.03.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>. – Назва з екрану.

4. Шелухин Н.Л. Транзитные перевозки в Украине глазами юриста: проблемы и возможные пути решения / Н.Л. Шелухин // Вестник ИЭПИ НАН Украины. – 2011. – № 1. – С. 82-87.

УДК 346.9 (043.2)

Галайко Ю.В., Пугач Д.С., студентки,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козачок І.Я., к.ю.н.

ОСОБЛИВОСТІ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Господарсько-правова відповідальність визначається ст. 216 Господарського кодексу України і має особливий предмет регулювання – господарські правопорушення. Господарське правопорушення – це протиправна дія або бездіяльність суб'єкта господарських відносин, яка не відповідає нормам господарського права, не узгоджується з юридичними обов'язками зазначеного суб'єкта, порушуючи суб'єктивні права іншого учасника відносин або третіх осіб.

Юридична відповідальність, а саме господарсько-правова, нині істотно зростає у зв'язку з підвищенням ролі правового засобу вирішення завдань регламентації господарського обігу. Відповідальність, хоча і передбачається у господарському праві, але як всяка юридична відповідальність має імперативний характер і настає лише в разі

правопорушення. Відповідальність має розглядатися в якості одного з діючих важелів механізму господарювання, що здійснює вплив на прискорення економічного розвитку нашого суспільства. У цьому виявляється актуальність дослідження господарсько-правової відповідальності.

Господарсько-правова відповідальність є комплексним правовим інститутом господарського права, предметом регулювання якого є господарські правопорушення. В юридичній літературі сформувалось багато різноманітних понять, якими позначається господарсько-правова відповідальність.

Господарсько-правова відповідальність може бути визначена як правовідносини, які виникають внаслідок вчинення господарського правопорушення між суб'єктами господарювання або між суб'єктом господарювання та органом державної влади чи органом місцевого самоврядування, в результаті чого суб'єкт господарювання, винний у вчиненні правопорушення зазнає несприятливих наслідків майнового або організаційного характеру, які передбачені господарсько-правовими санкціями [1, с. 145].

Застосування господарських санкцій повинно гарантувати захист прав і законних інтересів громадян, організацій та держави, в тому числі відшкодування збитків учасникам господарських відносин, завданих внаслідок правопорушення, та забезпечувати правопорядок у сфері господарювання (ч. 2 ст. 216 ГК).

В юридичній літературі найбільш розповсюдженою є думка, відповідно до якої господарсько-правова відповідальність існує у формі додаткового обов'язку, що покладається на зобов'язаного суб'єкта після порушення ним зобов'язання і полягає у сплаті неустойки, відшкодування збитків, завданих управленому суб'єкту [2, с. 172].

Господарсько-правовій відповідальності властиві особливі ознаки:

— юридичність. Така відповідальність являє собою дію (вплив) кредитора (потерпілого) на правопорушника безпосередньо або за допомогою господарського суду. Загальним принципом цієї відповідальності є державна забезпеченість щодо застосування передбачених договором чи законом майнових санкцій;

— матеріальність. Вона застосовується у формі певної системи майнових (економічних) санкцій, передбачених або дозволених нормами господарського законодавства. Таким чином, найвищою економічною санкцією згідно із законодавством можна вважати оголошення судом господарюючого суб'єкта-боржника банкрутом;

— протиправність. Господарсько-правова відповідальність застосовується лише у випадку наявного правопорушення, тобто на такій юридичній підставі, як об'єктивні протиправні дії чи бездіяльність правопорушника, і загалом базується на презумпції його вини;

— стимулювання. У функціональному відношенні господарсько-правова відповідальність покликана стимулювати належне виконання господарських та інших зобов'язань.

Отже, її головною метою є забезпечення правопорядку в сфері економіки (в господарських відносинах).

Для інституту господарського права важливим є удосконалення господарських санкцій, які хоча і забезпечують окремі сфери господарювання, але потребують розвитку. Це стосується, зокрема, деяких адміністративно-правових санкцій, що передбаченні у Господарському кодексі України, але не знайшли закріплення в інших законах. Зокрема, не закріплені адміністративно-правові санкції як зупинення дії ліцензії на здійснення суб'єктом господарювання окремих видів господарської діяльності, скасування державної реєстрації суб'єкта господарювання [3, с. 183].

Отже, господарсько-правова відповідальність покликана стимулювати належне виконання вказаних зобов'язань, гарантувати законні права та інтереси контрагентів, споживачів та самої держави, в тому числі і відшкодування збитків учасників товарообігу самої держави. Господарсько-правова відповідальність є одним із важелів механізму господарювання, і в цьому визначається його особливість.

Література

1. Бабак О. Основні види відповідальності суб'єктів господарювання у зовнішньоекономічній діяльності / О. Бабак // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 10. – С. 144-148.

2. Заярний О.А. Деякі особливості господарсько-правової відповідальності за порушення організаційно-господарських зобов'язань, що виникають з договорів / О.А. Заярний // Вісник господарського судочинства. – 2009. – № 7. – С. 171-177.

3. Щербина В.С. Адміністративно-господарські санкції в системі заходів господарсько-правової відповідальності / В.С. Щербина // Вісник господарського судочинства. – 2012. – № 2. – С. 180-185.